

PROGRAMA ASSIGNATURA

CODI ASSIGNATURA: 25540

ANY ACADÈMIC: 2004-05

NOM ASSIGNATURA:

PROFESSOR/A: Caterina Garcia

Relacions Internacionals d'Àsia Oriental

CICLE: Segon

DESPATX: 40.1E10

CURS: Segon

TELÈFON: 93 542 2548

SEMESTRE: Primer

E-MAIL: estudis.asiaoriental@upf.edu

CREDITS:

HORARI DESPATX:

HORES SETMANALS:

Dijous a les 18.30 amb cita prèvia

OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA:

L'objectiu de l'assignatura és oferir una visió general de les relacions internacionals a la regió de l'Àsia oriental. Així s'analitzaran els processos i actors configuren la distribució del poder i la riquesa a l'Àsia oriental i la participació de la regió en aquesta distribució en l'àmbit mundial.

En la primera part s'estudiaran els instruments bàsics per possibilitar l'anàlisi: els conceptes bàsics de les relacions internacionals i les dades bàsics de la regió de l'Àsia oriental.

CONTINGUT:**I. INTRODUCCIÓ**

Tema 1. Conceptes bàsics de les Relacions Internacionals. Actors, estructura i dinàmica de relacions internacionals. Ordre i anarquia a la societat internacional. Poder i seguretat. La noció de sistema i de subsistemes.

Tema 2. El subsistema regional de l'Àsia oriental. Característiques regionals. El llegat del passat colonial. Els "valors asiàtics" i l'heterogeneïtat cultural. Comunisme i capitalisme a l'Àsia oriental. Dictadures i democràcies a l'Àsia oriental.

II. LA INSERCIÓ DELS PAÏSOS DE L'ÀSIA ORIENTAL EN EL SISTEMA INTERNACIONAL DE GUERRA FREDA

Tema 3. Independència i guerra freda a l'Àsia oriental. La inserció de l'Àsia oriental en el sistema mundial; els alineaments postcoloniais. La influència de les superpotències en les relacions regionals.

Tema 4. Interdependència i guerra freda a l'Àsia oriental. L'impacte econòmic de la guerra freda: el "miracle japonès" i les economies de nova industrialització (NIEs).

III. PODER I SEGURETAT

Tema 5. Una regió sense líder regional: les dificultats de lideratge de les grans potències (I). Japó a la fi de la Segona Guerra mundial. La fi de l'imperialisme militar japonès: l'article 9 de la Constitució japonesa. L'inhibicionisme polític de Japó.

Tema 6. Una regió sense líder regional: les dificultats de lideratge de les grans potències (II). Xina a la fi de la Segona guerra mundial. El triomf de la revolució comunista. El trencament sino-soviètic. Les ambicions regionals xineses.

Tema 7. Els intents de regionalització i el regionalisme a l'Àsia oriental. El llarg camí fins l'ASEAN. Les claus de l'èxit de l'ASEAN. El paper de l'ASEAN en l'estabilitat regional.

III. ELS CONFLICTES A L'ÀSIA ORIENTAL

Tema 8. Els conflictes armats (I). La dimensió bipolar de la guerra de Corea. La problemàtica de la península coreana.

Tema 9. Els conflictes armats (II). La guerra de Vietnam: la teoria del dominó i l'impacte de la política exterior dels Estats Units a la regió. El paper de la Xina a la guerra.

Tema 10. La conflictivitat territorial del mar de la Xina. Els contenciosos multilaterals de les Illes Spratly i les Paracel. Els contenciosos bilaterals de les Sensaku i les Kuriles.

Tema 11. L'impacte regional dels conflictes interns. La guerra civil de Cambotja. El contenciós de Taiwan. L'últim conflicte colonial: la independència de Timor oriental.

IV. PROBLEMES ACTUALS DE LES RELACIONS INTERNACIONALS DE L'ÀSIA ORIENTAL

Tema 12. La fi de la guerra freda a l'Àsia oriental i l'impacte de la globalització. La reestructuració de la seguretat regional. L'impacte del creixement econòmic xinès i la seva inserció en l'economia mundial. La crisi estructural del Japó i el renaixement del nacionalisme nipó. L'enlairament de les economies dinàmiques asiàtiques (DAEs).

Tema 13. La pendent reunificació de la península coreana. La nuclearització de la península coreana. La crisi alimentària i la intensificació de l'amenaça nuclear de Corea del nord. La gestió del conflicte.

Tema 14. Els processos de regionalització a l'Àsia oriental (I). El present de l'ASEAN. Canvi d'orientació i major protagonisme en la construcció de la seguretat regional: l'ASEAN Regional Forum (ARF).

Tema 15. Els processos de regionalització a Àsia oriental (II). Regionalisme asiàtic front regionalisme impulsat per Estats Units: l'East Asia Economic Caucus (EAEC) front l'Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC).

MÈTODES I CRITERIS D'AVUACIÓ:

Els estudiants seran avaluats en base a l'examen final i a la seva participació en les pràctiques de l'assignatura.

PRÀCTIQUES:

Els crèdits pràctics de l'assignatura seran avaluats a partir de l'assistència i participació a les sessions de pràctiques així com de la realització dels exercicis que es vagin suggerint al llarg del curs.

BIBLIOGRAFIA:

- ALLISON, R. I ROSS, R.S. *Central Asian Security: The New International Context*. Washington, DC: Brookings Institution Press, 2001.
- BERGSTEN, F. I NOLAND, M. (eds). *Pacific Dynamism and the International Economic System*. Washington, Institute for International Economics, 1993.
- BUSTELO, P. Y DELEGE, F. (coords). *El nuevo orden internacional en Asia-Pacífico*. Madrid: Pirámide, 2002.
- CAILLAUD, F.E. I QUEVAL, A. *La République de Corée. Mutation et enjeux*. París: La Documentations Française, 1997.
- "Crises et conflits en Asie", Dossier monogràfic de *Relations Internationales & Stratégiques*, nº 27, 1997.
- DOSCH, J. & MOLS, M.. *International Relations in the Asia-Pacific: New Patterns of Power, Interest, and Cooperation*. New York: St. Martin's Press, 2000.
- FEFFER, J. *Corea del Norte. Corea del Sur. La política estadounidense en una época de crisis*. Barcelona: RBA, 2004 (1ª ed. en anglès, 2003).
- GONG, G.W. (ed). *Memory and History in East and Southeast Asia: Issues of Identity in International Relations*. Washington: CSIS, 2001.
- IKENBERRY, G.J. I MASTANDUNO, M. (eds.). *International Relation Theory and the Asia Pacific*. Nova York: Columbia University Press, 2003.
- DALPINO, C. I LIN, J. "China and Southeast Asia: The Difference of a Decade", en *Brookings Northeast Asia Survey 2002-2003*. Washington, DC: Brookings Institution Press, 2000.
- KIM, SAMUEL S. *The International Relations of Northeast Asia*. Oxford: Rowman and Littlefield Publishers, Inc., 2004.
- KIM, SAMUEL S. (ed.) *East Asia and Globalization*. Manham: Rowman and Littlefield Publishers, Inc., 2000.

- NEHER, C.D. *Southeast Asia In The New International Era*, Boulder: Westview Press, 2002.
- SHIBUSAWA, M. Ahmad, Z.H. I Bridges, B., *Pacific Asia in the 1990s*, Londres:Routledge, 1992.
- SODERBERG, M. *Chinese Japanese Relations in the 21st Century: Complementarity and Conflict*, Londres: Routledge, 2002.
- SUDO, S. *The International Relations of Japan and South East Asia: Forging a New Regionalism*, Londres: Routledge, 2002.
- YAHUDA, Michael, *The International Politics of Asia-Pacific, 1945-1995*, London: Routledge, 1996.